

Nieuwsbrief Vereniging PBC's

nr. 3, jaargang 3, maart 2003

Redactie: Wim Keizer, tel. 023 – 5546387, e-mail wkeizer@probiblio.nl

Van de redactie

"Machtsstrijd nekt regionale bibliotheken" luidt de alarmerende kop boven een artikel over de Brabantse bibliotheekvernieuwing in het Brabants Dagblad van 10 maart 2003. Ook op de website www.brabantsdagblad.nl te vinden (met nog een ontkennend ingezonden stuk van een lokale bibliotheekmanager erbij).

"Oud nieuws" zegt een van mijn Brabantse bronnen. Een slecht artikel, zegt een andere bron, maar de citaten van de genoemde bibliotheekdirecteuren (Den Bosch, Tilburg en Veldhoven) kloppen wel.

De bibliotheekvernieuwing begint in de krantenkoppen door te dringen. Hoe gaan we het (te) weinige geld verdelen? Wat gaat naar het facilitaire bedrijf (of de serviceorganisatie), wat gaat naar de basisbibliotheek? Na de oriëntatiefases beginnen de touwtrefases.

"Het streven is niet dat de bibliotheekclusters zoveel als mogelijk alle bibliotheekinhoudelijke back-office-taken en facilitaire taken zelf uitvoeren. Aan de andere kant is het streven ook niet om zoveel taken als mogelijk collectief uit te (laten) voeren", aldus een citaat uit een dikke Friese documentatiemap, waarover hieronder veel meer. Bezweringsformule of realiteit?

Vertrouwen in elkaar is een essentiële voorwaarde voor het netwerk, zegt dezelfde map.

Goede communicatie is de belangrijkste succesfactor in de vernieuwing, zegt de uitslag van een in Zeeland gehouden enquête.

Wim Keizer
21 maart 2003

Stuurgroep Fryslân komt met dikke documentatiemap

De Stuurgroep "Biblioteek fan Moarn", door de provincie Friesland ingesteld om

uitvoering te geven aan de regiefunctie, heeft een dikke documentatiemap gemaakt voor de bibliotheekbesturen en het bibliotheekmanagement. Ook is er een regelmatig verschijnende Nieuwsbrief voor alle betrokkenen, waarin de voortgang van de verschillende werkgroepen wordt gemeld. De redactie wordt gevormd door de werkgroep Draagvlak & Communicatie.

In Friesland gaat men uit van vorming van "bibliotheekclusters" (basisbibliotheken) in natuurlijke regio's. Daarnaast wordt uitgegaan van een netwerk van deze clusters, waarin een serviceorganisatie is opgenomen met facilitaire taken en een kenniscentrum. Het idee is dat de CBD zich omvormt tot deze nieuwe serviceorganisatie, in de vorm van een stichting, "van en voor de bibliotheekclusters". Voorzien wordt derhalve in een bestuur van de serviceorganisatie dat bestaat uit de directeuren van de bibliotheekclusters. Er wordt van uitgegaan dat directievoering en werkgeversfunctie naar de bibliotheekclusters gaan en dat deze dus niet meer worden aangeboden door de serviceorganisatie, die verder voor een aantal facilitaire en kennisinhoudelijke taken wel subsidie van de provincie zal ontvangen.

De map bestaat uit de volgende hoofdstukken:

1. Meerwaarde van de modernisering van het Friese bibliotheekwerk
2. Criteria voor clustering
3. Stappenplan om te komen tot een bibliotheekcluster
4. Voorstel benoemingsprocedure kwartiermakers
5. Mogelijke samenwerkingsvormen voor bibliotheekclusters
6. Mogelijke bestuursmodellen voor bibliotheekclusters
7. Hoofdlijnen van het toekomstige Friese bibliotheeknetwerk
8. Het Friese bibliotheeknetwerk
9. Handleiding ondernemingsplannen bibliotheekclusters
10. Veel gestelde vragen

11. Samenstelling stuurgroep en werkgroepen

Nut en noodzaak

Hoofdstuk 1 beschrijft nut en noodzaak van de vernieuwing. Welke problemen zijn er nu en welke meerwaarde is er van de modernisering te verwachten? Een nuttig hoofdstuk voor wie zich bij alle structuurdiscussies afvraagt waar het allemaal ook weer om begonnen was.

Criteria

Hoofdstuk 2 noemt een aantal criteria waaraan bibliotheekclusters moeten voldoen. Als eerste worden de functies en deskundigheden genoemd die in de nieuwe organisatie aanwezig dienen te zijn. Als tweede wordt aangegeven dat er voldoende draagvlak moet zijn en dat er gekeken moet worden naar regio's met een natuurlijke samenhang. Als derde criterium wordt de organisatorische vorm genoemd, met voorkeur voor een volledige fusie van de betrokken bibliotheken.

Stappenplan

Hoofdstuk 3 schetst 5 fasen om te komen tot clusters: 1. de oriëntatiefase, leidend tot een intentieverklaring, 2. de voorbereidingsfase, uitmondend in een plan van aanpak en een communicatieplan, 3. de uitwerkingsfase, leidend tot een basisdocument, 4. de besluitvormingsfase, leidend tot het fusiebesluit en 5. de integratiefase, uitmondend in een ondernemingsplan. Per fase wordt aangegeven welke stappen je kunt ondernemen. Ook zijn er voorbeeld-documenten.

Kwartiermakers

Hoofdstuk 4 zegt dat de "kwartiermaker" de directeur van het bibliotheekcluster-in- wording is. De kwartiermaker is verantwoordelijk voor het opzetten van het bibliotheekcluster, maar ook voor het draaiende houden van de lopende organisaties. De stuurgroep adviseert de bibliotheekbesturen om "een provinciaal gecoördineerde benoemingsprocedure" te hanteren. Dit houdt in dat aanbevolen wordt om de zittende directeuren en regiodirecteuren als kwartiermaker te benoemen. "Als (een deel van) de zittende directeuren niet worden (wordt) benoemd als

kwartiermaker, moet voor hen een andere functie worden gezocht. Hierdoor neemt de kostenpost salaris voor kwartiermakers en voormalige directeuren (sterk) toe. De stuurgroep acht dit ongewenst, omdat er niet veel financiële middelen beschikbaar zijn om frictiekosten uit te betalen", aldus de map. Vandaar dat de benoeming van zittende (regio)directeuren voorop staat. De map zegt verder: "De kwartiermaker wordt benoemd voor een periode van maximaal twee jaar; dan is de fusie gerealiseerd. In het geval dat de kwartiermaker-kandidaat op dit moment een contract voor onbepaalde tijd heeft binnen het Friese bibliotheekwerk, wordt hij/zij vervolgens benoemd als directeur/bestuurder. Als het clusterbestuur van mening is dat de kwartiermaker onvoldoende heeft gefunctioneerd, kan het bestuur besluiten tot herplaatsing van de betrokken functionaris en een ander persoon als directeur/bestuurder aannemen. De kosten hiervan zijn in principe ten laste van het cluster".

De bekostiging van de kwartiermakers vindt plaats door het CBD-budget voor de regio-directeuren te verdelen over de bibliotheekclusters, naar rato van het inwonertal van het werkgebied van de aangesloten bibliotheken. Daarnaast zetten de deelnemende zelfstandige bibliotheken hun budget voor directiekosten in. De resterende kosten worden bijgelegd uit de OCenW-gelden 2003 en 2004. De kwartiermaker blijft in dienst van zijn oude werkgever en wordt gedetacheerd bij het desbetreffende bibliotheekcluster. De hele procedure wordt gestart, als de samenstelling van de bibliotheekclusters min of meer bekend is.

Samenwerkingsvormen

Hoofdstuk 5 beschrijft zes verschillende samenwerkingsvormen, van licht naar zwaar:

- overleg
- contract
- joint venture
- federatie
- concern
- fusie

Bij overleg gaat het om samenwerking die veelal wel schriftelijk, maar niet contractueel wordt vastgelegd. Dat laatste is bij de volgende vorm, "contract", uiteraard wel het geval.

Een joint venture is een vorm waarbij de samenwerkingspartijen zelfstandig blijven, maar wel samen een nieuwe rechtspersoon voor een aantal deelgebieden oprichten. Kenmerkend van de federatievorm is dat de bedrijfsvoering van de deelnemers gescheiden blijft, maar dat zij zich wel onderling verbinden tot nakomen van gezamenlijk in federatieverband gemaakte afspraken.

Het concernmodel houdt in dat de afzonderlijke partijen blijven bestaan, maar onderdeel gaan uitmaken van een overkoepelende stichting, een soort "moederstichting", met bepaalde, te regelen bevoegdheden.

De laatste vorm is dan de juridische fusie: de partijen worden opgeheven en gaan op in een nieuwe rechtsvorm. Of: de bestaande stichtingen worden ondergebracht in één van de stichtingen en de overige stichtingen worden opgeheven.

De stuurgroep adviseert fusie, voor de eenheid in beleid en regie. Een tussenstap naar fusie kan nog zijn het concernmodel.

Bestuursmodellen

Hoofdstuk 6 schetst drie bestuursmodellen: het instructiemodel, het Raad-van-Beheer-model en het Raad-van-Toezicht-model.

In het instructiemodel heeft het bestuur alle bevoegdheden en voert de directeur instructies uit van het bestuur. Het bestuur kan taken delegeren aan de directeur.

In het Raad-van-Beheer-model heeft het bestuur alle bevoegdheden, behalve een aantal welomschreven bevoegdheden die bij de directeur liggen.

In het Raad-van-Toezicht-model is het andersom: de directeur heeft alle bevoegdheden, behalve een aantal welomschreven bevoegdheden die bij de Raad van Toezicht liggen.

De stuurgroep adviseert de bibliotheekbesturen om als bestuursmodel voor de clusters het Raad-van-Toezicht-model te gaan kiezen. De map geeft een uitwerking van dit model.

Hoofdlijnen netwerk

In hoofdstuk 7 staan de contouren van het netwerkmodel, zoals in de inleiding al is beschreven. De serviceorganisatie (SO) omvat drie functionaliteiten: een facilitair

bedrijf, een kenniscentrum en beleidsondersteuning.

Wat doen de bibliotheekclusters straks zelf en wat doet de SO? Daar zegt de map o.a. over: "De front-office-taken en een gedeelte van de bibliotheekinhoudelijke back-office-taken en facilitaire taken worden uitgevoerd door de individuele bibliotheekclusters. De clusters bepalen gezamenlijk welke bibliotheekinhoudelijke taken en facilitaire taken zij collectief willen laten uitvoeren". Bij dat laatste is de serviceorganisatie in beeld, maar kunnen ook andere organisaties (bijv. één van de bibliotheekclusters of een landelijke organisatie) collectieve taken uitvoeren.

Verder: "De bepaling welke taken collectief zullen worden uitgevoerd en de toewijzing daarvan aan de uitvoerders zal geen eenmalig proces zijn. De bibliotheekclusters zullen regelmatig het collectieve takenpakket tegen het licht houden. Met het oog op de continuïteit van de bedrijfsvoering van de uitvoerders (met name die van de serviceorganisatie en van de bibliotheekclusters) kan toewijzing van taken niet jaarlijks wisselen. Dit geldt vooral voor een aantal basistaken met een routinematig karakter. Waar het gaat om taken met een projectmatig of innovatief karakter is het juist verstandig dat men jaarlijks (en misschien wel vaker) de uitvoering van de taken evalueert en (nieuwe) partijen uitnodigt om kennis in te brengen tegen een gunstige prijs/kwaliteit-verhouding".

En: "De samenwerking is niet vrijblijvend. Een basisdeel van de bibliotheekinhoudelijke back-office-taken en facilitaire taken waarvan besloten is dat deze collectief worden uitgevoerd, dient door de bibliotheekclusters te worden afgenomen. Voor welk deel van de collectieve taken dit geldt, dient nog nader te worden gespecificeerd".

En: "Het uitgangspunt is: wat kunnen we samen beter? Het streven is niet dat de bibliotheekclusters zoveel als mogelijk alle bibliotheekinhoudelijke back-office-taken en facilitaire taken zelf uitvoeren. Aan de andere kant is het streven ook niet om zoveel taken als mogelijk collectief uit te (laten) voeren. Het gaat om die back-office-taken waarvan de collectieve uitvoering duidelijke meerwaarde heeft".

Wat de rol van de provincie hierin betreft, zegt de map dat de provincies in het toekomstige stelsel tot taak hebben samenwerking, vernieuwing en innovatie te

stimuleren en te coördineren. De provincie wil daartoe de subsidie die nu naar de CBD gaat in de toekomst ter beschikking stellen aan de serviceorganisatie, voor de uitvoering van bibliotheekinhoudelijke back-office-taken en facilitaire taken, zoals innovatie en ICT. De provincie wil daar wel adequate voorstellen voor hebben. De provincie zegt verder duidelijk geen individuele clusters of gemeenten te zullen subsidiëren voor de uitvoering van directievoering of werkgeverschap.

Resultaten werkgroep netwerk

Hoofdstuk 8 is een rapportage van de werkgroep netwerk. Hierin wordt nader ingegaan op het vorige hoofdstuk. Daar staat in dat de CBD in elk geval de taken rond directievoering zal afstoten. Ook worden er zinnen gewijd aan de noodzaak tot een cultuuromslag te komen (meer vraaggericht, meer cultureel ondernemerschap, professionalisering van de dienstverlening).

Als basiskenmerken van de netwerkorganisatie worden genoemd: deelnemen uit vrije wil, goed zicht op de eigen competenties en oog voor de toegevoegde waarde van het netwerk voor de eigen doelen. Veel zal moeten draaien om innoveren en het creëren van kennis. Het netwerk wordt in sterk mate gekenmerkt door een externe blik. Vertrouwen is een belangrijk uitgangspunt. "Een netwerk dat gebaseerd is op wantrouwen kan niet functioneren". De deelnemers in het netwerk hebben het recht om tenminste een basispakket van diensten op netwerkniveau af te nemen van de serviceorganisatie (SO). Er worden meerjarencontracten gemaakt rond levering en afname van de door de bibliotheekclusters gewenste en binnen de serviceorganisatie georganiseerde diensten. Wat de organisatie van het netwerk betreft, wordt gekozen voor het model dat de deelnemende bibliotheekclusters samen de Raad van Bestuur vormen van de stichting SO. In eerdere stukken was sprake van een coöperatie, maar men kiest vanwege het niet zo grote aantal deelnemers voor een stichtingsbestuur. De Raad van Bestuur bestaat dus uit de directeuren van de bibliotheekclusters. Het wordt wenselijk geacht een onafhankelijke voorzitter te benoemen, om belangenconflicten te voorkomen.

Van de directeur van de SO wordt verwacht dat die:

- verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beleid;
- leiding geeft aan de serviceorganisatie (met een kenniscentrum en een facilitair bedrijf);
- secretaris en adviseur is van het bestuur;
- kan optreden als "webmaker" in het kenniscentrum: het leggen van verbindingen en stimuleren van uitwisselen van informatie en synergie.

Hoofdtaken van de SO zijn:

- Verzorgen van verbindingen tussen de bibliotheekclusters. Fysiek door middel van expeditie en virtueel door middel van ICT;
- Ondersteunen van de uitleen- en catalogusautomatisering;
- Vormgeven van een kenniscentrum;
- Inkopen van producten en diensten voor het provinciale netwerk.

"De SO is van en voor de bibliotheekclusters. De SO kent noodzakelijkerwijs een eigen juridische vorm, maar dient door de bibliotheekclusters te worden gezien en ervaren als een integraal onderdeel van de eigen organisatie. Het is een in netwerkverband georganiseerde vorm van eigenbelang. Het "van en voor de bibliotheekclusters" is terug te vinden in de organisatiestructuur: de clusterdirecteuren vormen de Raad van Bestuur van de SO. De gezamenlijke bibliotheekclusters bepalen derhalve het beleid en beslissen welke diensten worden ontwikkeld en aangeboden. De SO zal een transparante organisatie zijn. Zij legt verantwoording af over kostenopbouw. Periodiek zal zij haar efficiency en effectiviteit laten toetsen en beoordelen door derden. Bij het afsluiten van overeenkomsten met de bibliotheekclusters is de prijs/kwaliteitverhouding een belangrijke overweging. Omdat de continuïteit van de SO in ieders belang is, zal de provincie nader vast te stellen basisfuncties van de SO financieren. Tussen de SO en de afzonderlijke bibliotheekclusters wordt voor 5 jaar een (basis)takenpakket overeengekomen. Daarnaast kunnen basisbibliotheken ook op incidentele basis diensten afnemen".

De map meldt ook welke functies het kenniscentrum (onderdeel van de SO) zal hebben.

Er is een uitvoerig hoofdstuk over het substitutiebeginsel, maar dat was bij het

verschijnen van de map nog in discussie. Het streven is, net als in Brabant, om in ruil voor de directievoering andere taken te subsidiëren.

Ondernemingsplannen

Hoofdstuk 9 bevat een handleiding ondernemingsplannen voor de bibliotheekclusters. Beschreven wordt wat het doel is van een ondernemingsplan en welke elementen het bevat.

Die elementen zijn:

- SWOT-analyse of doelgroepenanalyse
- de positionering van de bibliotheekclusters (missie, doelen, productenpakket)
- de vormgeving van de bibliotheekclusters (systemen, structuur, personeel, managementstijl, cultuur).

Veel gestelde vragen

Hoofdstuk 10 geeft een antwoord op veel gestelde vragen en is daarmee ook een soort samenvatting van de zaken die in de map aan de orde komen.

Stuurgroep en werkgroepen

In Hoofdstuk 11 staat de samenstelling van de stuurgroep en de werkgroepen.

In Friesland waren of zijn de volgende werkgroepen actief:

- werkgroep clustering
- werkgroep cultuur en innovatie
- werkgroep nieuwe rol gemeenten
- task-force benoemingsprocedure kwartiermakers
- veldteam clustervorming
- werkgroep netwerk en ondersteuning
- werkgroep ondernemingsplan serviceorganisatie
- werkgroep draagvlak en communicatie

Motie Bibliotheekplan NH aangenomen in Staten

Bij de behandeling van het Bibliotheekplan in Provinciale Staten van Noord-Holland is 17 februari (in de uitloop van de vergadering van 10 februari) een motie van CDA en VVD aangenomen.

PvdA-gedeputeerde E. Neef nam de motie zonder meer over, zodat er geen sprake was van politieke strubbelingen.

De tekst van de motie, die de door de SOOB NH, ProBiblio en enkele bibliotheekhoofden uit West-Friesland geuite zorgen deelt (zie ook Nieuwsbrief van januari), luidt:

"Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 10 februari 2003

Kennis genomen hebbend van de

- voordracht van Gedeputeerde Staten;
- correspondentie van de Stichting Overleg Openbaar Bibliotheekwerk Noord-Holland d.d. 30 december 2002; ProBiblio d.d. 30 december 2002; brief van medewerkers van diverse bibliotheken in West-Friesland d.d. 17 december 2002;

Is van mening dat een aantal zaken met betrekking tot de vernieuwingsimpuls bibliotheekwerk nog onzeker zijn, maar voor het welslagen van het proces van eminent belang zijn.

Te noemen zijn:

- de positie van de kleine gemeenten;
- de omvang van de basisbibliotheek;
- de financiële middelen;
- het tempo, waarin de omvorming zich dient te voltrekken;

Roept het college van Gedeputeerde Staten op;

In het kader van haar regierol alles in het werk te stellen om het proces van verandering te doen slagen, alle participanten de gelegenheid te bieden deel te blijven nemen aan het overleg, zonodig met bijstelling van het tempo, aandacht te schenken aan met name de positie van kleine gemeenten, oog te blijven houden voor de medewerkers en vrijwilligers in het veld, zo spoedig mogelijk een gedegen financiële onderbouwing te leveren,

en gaat over tot de orde dan de dag".

Succes- en faalfactoren vernieuwing in Zeeland

De drie belangrijkste succesfactoren bij de bibliotheekvernieuwing in Zeeland zijn:

1. communicatie
2. duidelijkheid over de kaders
3. betrekken van alle doelgroepen

De drie belangrijkste faalfactoren zijn:

1. besluiteloosheid
2. dominantie van één partij
3. het vernieuwingsproces er "even bij doen"

Dit is de uitkomst van een enquête die in Zeeland in december gehouden is onder deelnemers van een bijeenkomst over de vernieuwing.

Grootste zorgen

Gevraagd naar waarover men de grootste zorgen heeft, luiden per categorie de eerste drie antwoorden (voor zover drie of meer aanwezig):

Tempo in het proces:

1. vrees dat proces te lang gaat duren
2. het proces gaat met te grote stappen in een te hoog tempo
3. de betrokkenheid van alle partijen vasthouden

Aansluiting bij wat reeds is ontwikkeld

1. te weinig aandacht voor de "Zeeuwse maat"; voor goede bestaande netwerken
2. afbreuk aan wat is ontwikkeld (IBL-convenant, automatisering aanschaf)
3. al het oude afdoen en daarna hetzelfde beweren met een andere benaming

Kosten

1. onvoldoende financiële middelen voor de bibliotheken om inhoud te realiseren
2. gaat (te) veel extra geld kosten
3. ambities zonder financiële onderbouwing

Rol van Twynstra Gudde (TG)

1. dat de bibliotheken continu een robbertje moeten vechten met TG i.p.v. dat TG het reeds in gang gezette proces mee begeleidt
2. dat externen de regierol overnemen
3. TG is procesbegeleider en niet een vierde macht; de provincie is de trekker van het proces

Zeeuwse Bibliotheek (ZB)

1. Hoe de ZB als organisatorische eenheid in stand blijft
2. Positie van de ZB t.o.v. vorming Basisbibliotheek Walcheren

Communicatie

1. Goede communicatie
2. Slechte communicatie
3. De afstemming van de verschillende onderdelen op elkaar, de communicatie

Weinig zicht op de voordelen

1. De nadelen van de grootschaligheid
2. Onduidelijkheid van structuur
3. Veel zaken worden aangepakt die bibliotheken zich vervolgens niet echt eigen maken

Weinig vertrouwen

1. Dat de juiste beslissingen worden genomen zonder verborgen agenda's
2. Besluiteloosheid wordt verward met twijfel; twijfel moet mogen
3. De mate van bereidheid bij gemeenten om als (financiële) partner daadwerkelijk te investeren in dit proces

Personeel

1. Tijdgebrek, personeel dat niet echt "mee" is
2. Druk op medewerkers door te grote belasting

Laag ambitieniveau

1. Te veel de huidige kwaliteit als norm zien; te laag ambitieniveau

Wanneer basisbibliotheek geslaagd?

Op de vraag wanneer de basisbibliotheek geslaagd is, waren de drie bovenste antwoorden per categorie:

Slagen van samenwerking

1. Duidelijkheid over de rollen in het netwerk en goede samenhang tussen frontoffice (lokaal) en backoffice (centraal)
2. Bij voortdurende aan productvernieuwing doen
3. Als er een goede structuur/vorm wordt neergezet die voldoet aan de eisen van de tijd, maar waarbij vooral alle betrokkenen zich hebben kunnen verenigen

Klant centraal stellen

1. Door te onderscheiden klanten en de overheid als opdrachtgever als "nieuw" en nuttig wordt ervaren
2. Aansluiten bij de wensen van de klant
3. Als de dienstverlening naar de klant nog verder verbetert

Tevredenheid personeel

1. Als het personeel zich erin kan vinden
2. Als de medewerkers nog meer plezier in hun werk krijgen/houden
3. Als wij erin slagen het personeel tevreden te stellen

Overig

1. Kan me er geen voorstelling bij maken
2. Als deze net zo goed is als op dit moment of beter

Landelijke stuurgroep maakt werkprogramma

De landelijke stuurgroep heeft een werkprogramma 2003-2004 gepubliceerd op de website www.bibliotheekvernieuwing.nl.

Hoofdpijnen zijn:

1. het inhoudelijk begeleiden en richting geven aan het proces van bibliotheekvernieuwing;
2. het aanjagen en faciliteren van decentrale invoering;
3. het uitdragen van het maatschappelijk belang van de bibliotheekvernieuwing.

Het programma zegt: "De betekenis van de stuurgroep zit vooral in twee zaken. Allereerst het uitdragen van het maatschappelijk belang van het vernieuwingsproces en het verwerven van politieke en bestuurlijke steun daarvoor. Als tweede zaak gaat het om het uitdagen van de partners om elk voor zich in onderlinge samenwerking concrete activiteiten te entameren die het vernieuwingsproces inhoudelijk gestalte geven. Van belang daarbij is dat de stuurgroep niets wil buiten de partners om".

Op het werkprogramma staan voor het eerste kwartaal:

Ad 1

- Startnotitie "**Normen basisbibliotheek**" van NBLC/VNG. Doel: Aan de hand van gekwantificeerde normen de voorwaarden en faciliteiten benoemen waarmee een bibliotheek een optimale dienstverlening kan realiseren.
- Startnotitie "**Wetenschappelijke steunfunctie**" van IPO. Doel: Herbezinning op positie, taken en organisatie van de WSF-bibliotheek, uitmondend in een bestuurlijk en inhoudelijk breed gedragen visie en een handreiking aan de partners.
- Startnotitie "**Brede functionaliteit**" (plan van aanpak verbreding functie bibliotheken) van OCenW. Doel: Verbreding van functie bibliotheken op landelijk niveau door tot stand brengen

van concrete allianties en onder de aandacht brengen bij landelijk opererende beleidsmakers, beslissers en uitvoerende instanties.

Ad 2

- Startnotitie "**Opdrachtgeverschap**" door VNG. Doel: Formuleren van handreikingen die gemeenten kunnen helpen bij het maken van integraal gemeentelijk bibliotheekbeleid bestaande uit een beleidsplan en model-subsidiecontracten.
- Startnotitie "**Gemeentebeleid: financieel overzicht**" door VNG. Doel: Heldere en bruikbare financiële overzichten samenstellen die gemeenten kunnen raadplegen bij het bepalen van hun beleidsontwikkeling en de vaststelling van de subsidiecontracten.
- Startnotitie "**Gemeentelijk netwerk**" door VNG. Doel: Het opzetten van een netwerk van kleine gemeenten met als doel het verkrijgen van inzicht en informatie inzake het proces rond bibliotheekvernieuwing en de betrokkenheid van kleine gemeenten daarbinnen.
- Startnotitie "**Kwartiermakers**" door het procesbureau. Doel: Kleinere gemeenten ondersteunen door het beschikbaar stellen van expertise, modellen en heel concreet enkele kwartiermakers die gemeenteambtenaren kunnen helpen bij het voorbereiden van een plan van aanpak voor de specifieke lokale bibliotheekvernieuwing.
- Startnotitie "**Schaalvergroting**" door IPO. Doel: Maken van een overzicht van relevante criteria en randvoorwaarden voor het bepalen van een optimale schaal voor basisbibliotheken in verschillende regio's.

Ad 3

- Startnotitie "**Communicatieplan**" door procesbureau. Doel: Politieke agendering in de aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen en de periode daarna (formatie GS). Idem m.b.t. de landelijke formatie.

Wat gebeurt er met AI@din? (vervolg)

Limburg

In Limburg is er een projectplan voor AI@din gemaakt. Symbiose levert twee fte. Wat betreft het servicemanagement wordt er tijdelijk een oplossing gezocht bij Symbiose of de OB Heerlen. Zodra helderheid bestaat over de op te richten provinciale service-organisatie zal de servicemanager daar worden ondergebracht. Die helderheid wordt binnenkort verwacht.

De OB Maastricht beheert als WSF-bibliotheek een domein.

Het project in Limburg heet Kennis- en informatiecentrum Limburg = KICL) en kent een stuurgroep waarin zijn vertegenwoordigd de directies van de deelnemende organisaties, alsmede een projectgroep die mede de ontwikkelingen volgt en voorstellen doet.

Drenthe

De rol van de PBC Drenthe is: servicemanagement en afhandeling vragen informatieservice (IS) (voorlopig in 2003 namens alle PBC-bibliotheken).

In 2004 nemen enkele OB-en in actieve zin een deel van de IS over.

De OB-en Hoogeveen en Assen nemen voor hun werkgebied deel aan de IS; de OB Assen heeft zich als IB aangemeld voor een domein (geestelijke gezondheid).

Wat betreft samenwerking met de WSF is er geen contact met de OB Groningen, die ook voor Drenthe de WS-functie uitvoert.

Data 2003 Vereniging PBC's

De data voor bijeenkomsten Vereniging PBC's in 2003 zijn:

- **wo. 16 april**, 's ochtends: ledenvergadering, met J.E. van der Putten (La Vie, Utrecht)
- **do. 5 juni**, 's middags: bijeenkomst met de voorzitters; thema netwerkvorming.
- **do. 25 sept.:** thema-bijeenkomst kleine kernen, in Drenthe/Overijssel.
- **do. 13 nov.** hele dag: bijeenkomst ergens op locatie (Friesland, Drenthe, Utrecht of Limburg).